

POSTANOWIENIE

18 lipca 2023 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Monika Koba

na posiedzeniu niejawnym 18 lipca 2023 r. w Warszawie,
w sprawie z powództwa A.P.
przeciwko Skarbowi Państwa – Szefowi Wojskowego Zarządu Infrastruktury
w P.
o zapłatę,
na skutek skargi kasacyjnej A.P.
od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu
z 16 września 2021 r., XV Ca 774/21,

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,
- 2) zasądza od powódki A.P. na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 4050 (cztery tysiące pięćdziesiąt) złotych wraz z odsetkami, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia powódce postanowienia Sądu Najwyższego z 18 lipca 2023 r. - tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 16 września 2021 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił apelację powódki A.P. od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w Poznaniu z 17 lutego 2021 r., którym zasądzono na jej rzecz od pozwanego Skarbu Państwa – Szefowi Wojskowego Zarządu Infrastruktury w P. kwotę 10 000 zł z odsetkami

ustawowymi za opóźnienie od 14 grudnia 2012 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za zmniejszenie wartości oraz konieczność poniesienia nakładów na zapewnienie właściwego klimatu akustycznego nieruchomości powódki położonej w sferze obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska wojskowego [...] w P., a w pozostałym zakresie oddalono powództwo i orzeczono o kosztach postępowania.

U podstaw oddalenia powództwa ponad kwotę 10 000 zł oraz oddalenia apelacji legło stwierdzenie, że pozwany podniósł skutecznie w tym zakresie zarzut przedawnienia. Wprawdzie powódka zgłosiła pozwanemu roszczenie – o którym mowa w art. 129 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (tekst.jedn. Dz.U. z 2022 r., poz. 2556) przed upływem terminu zawitego, jednak rozszerzenie powództwa nastąpiło po upływie dziesięcioletniego terminu przedawnienia dochodzonego pozwem roszczenia, który upłynął 14 grudnia 2015 r.

Orzeczenie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez powódkę.

Skarżąca we wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania powołała się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Jej zdaniem, skarga jest oczywiście uzasadniona z uwagi na błędne zastosowanie przez Sąd Okręgowy art. 117 § 2 k.c., pozwany nie podniósł bowiem zarzutu przedawnienia w zakresie rozszerzonego powództwa. W przypadku natomiast przyjęcia, że pozwany zgłosił zarzut przedawnienia odnośnie do żądania objętego rozszerzonym powództwem to uznać należy, że wystąpienie z powództwem o odszkodowanie przerywa bieg terminu przedawnienia całego roszczenia odszkodowawczego. Wysokość odszkodowania jest bowiem ustalana według stanu na dzień zamknięcia rozprawy po sporządzeniu opinii przez biegłego sądowego.

Pozwany wniósł o odmowę przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania oraz zasądzenie na rzecz Skarbu Państwa kosztów postępowania kasacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa – Szefowi Wojskowego Zarządu Infrastruktury w P. według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest nadzwyczajnym środkiem zaskarżenia, którego rozpoznanie przez Sąd Najwyższy musi być uzasadnione względami o szczególnej doniosłości, wykraczającymi poza indywidualny interes skarżącego, a mającymi swoje źródło w interesie publicznym. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem Sądu Najwyższego przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.) należy rozumieć sytuację, w której skarga jest uzasadniona w sposób ewidentny, wskazując na rażące i poważne uchybienia zaskarżonego orzeczenia, które są możliwe do stwierdzenia bez konieczności prowadzenia bardziej złożonych rozumowań. Jedynie w takim wypadku możliwa jest kontrola prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji w postępowaniu kasacyjnym. Obciążenie go oczywistą i istotną wadą wskazuje, że usunięcie tego orzeczenia z obrotu leży w interesie publicznym – a tym samym, że może dojść do realizacji celu skargi kasacyjnej, jako nadzwyczajnego środka zaskarżenia (tak np. Sąd Najwyższy w postanowieniach z 10 kwietnia 2013 r., III CSK 67/13, niepubl. i z 29 września 2017 r., V CSK 162/17, niepubl.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (zob. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 8 października 2015 r., IV CSK 189/15, niepubl. i przywołane tam orzecznictwo).

Bliższa analiza uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala przyjąć, by skarga była – w powyższym rozumieniu –

oczywiście uzasadniona. Skarżąca odniosła tę przyczynę kasacyjną do zarzutów naruszenia prawa materialnego ujętych w ramach podstaw skargi kasacyjnej, ale w uzasadnieniu wniosku brak jest takich argumentów, które wskazywałyby na kwalifikowane naruszenie prawa w ustalonym przez Sąd drugiej instancji i wiążącym Sąd Najwyższy stanie faktycznym. Uzasadnienie wniosku jest w istocie skróconym uzasadnieniem podstaw skargi kasacyjnej, a nie odrębnym wywodem prawnym realizującym publicznoprawne przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Ponadto analiza oświadczeń pozwanego dotyczących podniesienia zarzutu przedawnienia nie wskazuje, by Sądy *meriti* z oczywistym naruszeniem zasad wykładni oświadczeń woli (art. 65 § 1 k.c.) przyjęły, że zarzut taki został zgłoszony także w odniesieniu do rozszerzonego powództwa. Podkreślenia także wymaga, że skarżąca twierdząc, że Sądy wadliwie wyłożyły złożone przez pozwanego oświadczenia w przedmiocie zgłoszenia zarzutu przedawnienia w podstawach skargi - którymi Sąd Najwyższy w postępowaniu kasacyjnym jest związany - nie przywołała zarzutu naruszenia art. 65 § 1 k.c. (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Nie przekonuje także teza, że powódka wnosząc powództwo odszkodowawcze co do kwoty 10 000 zł przerwała bieg terminu przedawnienia także w odniesieniu do roszczeń objętych rozszerzonym powództwem. Nie budzi żadnych wątpliwości, że przerwanie biegu przedawnienia na podstawie art. 123 § 1 pkt 1 k.c. następuje co do zasady, w granicach żądania pozwu. Jeżeli powód dochodzi pozwem części roszczenia, to wniesienie pozwu nie przerywa biegu przedawnienia co do tej części roszczenia, która nie została nim objęta. Przerwanie biegu przedawnienia rozszerzonego roszczenia może zatem nastąpić dopiero z chwilą rozszerzenia powództwa. Powódka nie dochodziła roszczeń odszkodowawczych z zastrzeżeniem, że doprecyzowanie wysokości odszkodowania nastąpi po sporządzeniu opinii biegłego nie jest bowiem w stanie określić należnego jej odszkodowania w chwili wniesienia powództwa. Nie ma zatem żadnych podstaw do odwoływania się na potrzeby wykazania przerwy biegu przedawnienia roszczenia objętego rozszerzonym powództwem do orzecznictwa wyjątkowo dopuszczającego przerwę biegu przedawnienia w takich stanach faktycznych (zob. m.in. wyroki Sądu Najwyższego z 6 kwietnia 2011 r., I CSK

684/09; z 13 grudnia 2012 r., IV CSK 142/12; i z 6 października 2016 r., IV CSK 44/16). Kwestia ta była analizowana przez Sądy *meriti*, a przytoczona przez Sądy argumentacja nie przemawia za oczywistą zasadnością skargi (k. 819 oraz k. 890-891). Nieadekwatne do okoliczności sprawy jest także powoływanie się na wykształcone w orzecznictwie zasady przerwy biegu przedawnienia w odniesieniu do roszczeń dotyczących naprawienia szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym czy zachowku.

W konsekwencji wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania, w konfrontacji z motywami zaskarżonego orzeczenia, nie wykazuje tezy, że przy jego ferowaniu popełniono uchybienia w zakresie stosowania i wykładni prawa, które miały charakter kwalifikowany i nie podlegały różnym ocenom.

Z tych względów Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.

O kosztach postępowania kasacyjnego Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 98 § 3, art. 98 § 1¹ k.p.c., art. 99 w zw. z art. 391 § 1 i w zw. z art. 398²¹ k.p.c., oraz w zw. z art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r., poz. 614), a także § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800 ze zm.).

[P.L.]

[Ł.n]